

GLASILO KATOLIŠKE AKCIJE ZA KAMNIŠKO IN MORAVŠKO DEKANIJO

NAŠ LIST IZDAJA MISIJONIŠČE V GROBLJAH, P. DOMŽALE. — UREJUJE IN ZASTOPA IZDAJATELJA JOŽEF GODINA C. M., DOMŽALE-GROBLJE. — TISKA MISIJONSKA TISKARNA, DOMŽALE - GROBLJE. ZA TISKARNO JANKO STRNAD, DOMŽALE. — IZHAJA MESEČNO. POSAMEZNA STEVILKA STANE 1 DIN, CELOLETNA NAROČNINA 12 DIN. INSERATI PO DOGOVORU. ROKOPISI SE REDNO NE VRAČAJO.

Domača služba božja

Saj vem, da vam je dobro znano, da je treba Bogu vedno, povsod in vsak čas služiti. Po moči in po dnevi, na suhem in na morju, pri delu in pri počitku, doma in na tujem ...

Vendar pa imamo največkrat v mislih sv. mašo in druge cerkvene pobožnosti, kadar govorimo o božji službi. S tem pa nikakor ne smemo misliti, da bi Bogu služili le takrat, kadar smo zbrani v cerkvi; zunaj hiše božje bi bili pa prosti in bi smeli živeti po svoji mili volji kot goljufi, kot tatovi, kot pretepači. Ne, ne! Tako daleč še nismo prišli.

V pričujočih vrsticah bi se pa rad z vami pomenil o domači službi božji. Tudi vaš dom je svetišče. Ne cele župnije, pač pa cele družine.

K domači službi božji spada pred vsem skupna družinska molitev: jutranja, popoldanska, večerna, pred jedjo, po jedi, ob raznih potrebah in nezgodah, na pr. ob hudi uri, kadar zazvoni mrliču ...

Lepo bi bilo, če bi se vsaka družina povzpela toliko, da bi imela svoj hišni oltarček s podobo presv. Srca, s podobo Matere Božje, morebiti s podobo krstnega patrona hišnega gospodarja ali kaj podobnega. Pred tem oltarjem naj bi družina kleče opravljala svojo družinsko molitev. Pa lepo in dostojno, kakor se spodobi za molitev, ki je pogovor z Bogom tudi doma. Ne prehitro, ne tako da bi molilci drug drugega prehiteli, ne da bi eden molil »Oče naš«, drugi bi mu pa kar istočasno že odgovarjali z »Daj nam danes«. In spet ne mrmraje, ampak glasno, jasno in razločno. Še ljudem ne ustrezemo, če samo nekaj go demo tam med zobmi, ampak nam je bolj po godu razločna beseda. Če govorim z Bogom, je jasna, točna in čista izgovarjava še bolj na mestu.

Še eno željo naj izrečem: Tudi to bi ne bilo napačno, če bi imeli za skupno družinsko molitev točno določeno uro. Potem lahko vsak član družine ve, kdaj mora biti doma. Drugo, kar bi bilo tudi zelo umestno, je pa to, da naj bi se družinski člani vrstili pri vodstvu molitve. Oče in mati ob nedeljah in praznikih, otroci pa teden za

tednom, en teden Peter, potem Jakob, tretji teden Janez, za njim Katra, nazadnje Reza, potem pa spet Peter i. t. d. Malo tedenske izpremembe bi molitve samo poživilo.

Ko govorim o domači božji službi, se moram dotakniti raznih pobožnih navad, s katerimi proslavljamo sv. čase in dneve v letu. Dobro sicer veste, da niso tenavade nikjer zapovedane in predpisane, veste pa tudi, da so tako lepe, da bi naše hiše mnogo izgubile na svoji prikupljivosti in domačnosti, če bi začeli ljudje te navade opuščati.

O Božiču delate jaselce. V maju ima vsaka hiša svoj šmarnični oltarček. Na sv. večer, na večer pred Novim letom in pred sv. 3 Kralji napolnjuje vaša poslopja duh kadila in z blagoslovljeno vodo škropite svoje domove. Poprtnjak leži na mizi in na treh kraljev dan ga mora pokusiti vsa družina, vsa živina, še kure so ga deležne. Na veliko soboto nosite blagoslovljen ogenj po njivah in po travnikih. Lipovo zelenje kraši o Binkoštih okna vaših domov. O kresu zagore po višavah kresovi doma pa s praprotjo, ki jo potaknete in položite po vseh svojih shrambah, obhajate spomin sv. Janeza Krstnika. Ob dnevih, ko imate po farah in podružnicah mašo za odvrnenje hude ure, nosite blagoslovljeno vodo na svoja polja in travnike.

Seveda tem navadam ne bomo pripisovali takih moči, katerih nimajo. V vseh teh narodnih običajih skušamo samo z vidnimi zunanji znaki postaviti svoje domove in svoja polja pod božje varstvo. Ne rečemo in ne mislimo, da bodo zato naše njive obvarovane pred vsako točo, naši domovi pred strelo, naši hlevi pred boleznijo; ne, ne čarovniške moči te navade nimajo. Le prošnja so, z zunanjimi znaki izražena prošnja, naj Bog iz nebes rosi na naša dela svoj sv. blagoslov.

Niso to nikake neumnosti, kakor mislijo nekateri, ki so zašli med svet, med druge narode in tam teh navad niso našli. In ker jih niso našli drugod, zato domnevajo, da bi bile te navade naša nespamet. Ne, dragi moji,

to ni tako. Vse te lepe navade so last našega ljudstva, so naše svetinje, so domačnost naše zemlje. S svetim spoštovanjem smo jih podedovali od svojih prednikov, z isto ljubeznijo jih zapuščajmo svojim naslednikom.

Poznate gotovo še druge bogoljubne navade, pri svojih delih in opravilih, katere tudi ohranimo, če jih moderni duh gleda morebiti nekam po strani. Gospodinje pokrižajo kruh preden ga denejo v peč. Preden mati načne hleb kruha, ga vpričo vse družine pokriža z nožem. Če peljejo žival na sejem, jo pred odhodom iz domačega dvorišča poškrope z blagoslovljeno vodo. Istotako dobi enak blagoslov žival, ki smo jo nanovo kupili. Voznik pokriža z bičem zemljo, preden zapelje iz domačega dvorišča. Kjer še žito mlatijo, tam prvi mlatič pokriža žito izpod nasada, preden ga začne spravljati v kot. Ko spravljamo žito v žitnice, napravimo čezenj križ, ko je skrinja napolnjena do vrha! Kadar sade fižol in druge podobne stvari, napravijo delavke križ ali pa venec tam, kjer so nehale z delom.

Kdor hoče prav brati in prav razumeti te molčeče prošnje, bo bral v njih zapisano: »Bog blagoslavljal naše delo! Bog daj, da bi zdravi uživali sadove dela svojih rok! Bog, mi zapupamo vate, ti pa blagoslavljal naša polja, našo živino in vse, kar imamo.« Saj je gotovo naše zaupanje v Boga najlepša dota, ki smo jo odnesli iz raja. Naj nas to zaupanje vedno bolj in bolj dviga!

Še na eno silno lepo navado naj vas opozorim. Naši domovi so premajhni, so preveč razkosani in ne morejo preživljati vse družine. Zato odhajajo naši fantje in naša dekleta v službo na tuje kraje. Pa tudi sicer je sto in sto potov, da gredo naši ljudje za dalj časa od doma. Fantje se gredo učiti rokodelstva, odhajajo k vojakom, na daljši obisk k sorodnikom ali morda na daljša kupčijska pota. Možitev in ženitev izpelje nekaterega izpod rodne strehe. Naj bo že, kar hoče, kakor hoče in kadar hoče, nikdar naj bi naši ljudje ne odhajali iz domače hiše brez očetovega in materinega blagoslova. Tudi če očetu ni prav, da fant odhaja in če materi ni všeč, da gre

hči od doma; božjega blagoslova in svojega jim nikdar ne odjedajte in ne odrecite. Veliko lažje jim bo breme tujine in teža službe, če se bodo zavedali, da je z njimi očetov in materin blagoslov.

Saj poznate besede sv. pisma: Očtov blagoslov otrokom hiše zida, materina kletev jih pa podira. In narobe bo seveda tudi res: tudi očetova kletev bo škodovala tam, kjer bi morebiti pomagal materin blagoslov. Zato še enkrat: Nobeden otrok brez blagoslova iz hiše!

Ne moremo skoro drugače mimo te misli, kakor da pred vami odgrnem zaveso in vam povem zgodbo dni. Povedati vam hočem, kako sta se mladi Tobija in njegova žena Sara poslavljalja od Razuela, ki je bil njen oče. Rad bi bil Razuel pridržal Tobija pri sebi. A Tobijeva sinovska ljubezen je zmagala. »Vem,« je govoril, »da moj oče in moja mati zdaj že dni štejeta in da jima je težko pri duši.«

Razuel se je vdal. Prišel je čas ločitve. Verjemita mi: vsaka ločitev je grenka, ločitev brez blagoslova je dvakrat grenka. To je tudi Razuel vedel. Zlata vredne so tiste svtopisemske besede, ki popisujejo to slovo. Podajam vam jih tu in prosim: Berite jih, berite, berite... Na pamet se jih naučite. Za vse življenje si jih zapomnite.

Govoril je Razuel besede blagoslova takole: »Sveti angel Gospodov bodi na vajinem potu in vaju zdrave pripelji tja, da najdeta vse prav pri starših in da vidijo moje oči vajine otroke preden umrjem.«

In starši so objeli svojo hčeer in so jo pustili iti, ter so jo opominjali tavta in taščo (moževega očeta in mater) spoštovati, hišo gospodinjiti in sama sebe nesvarljivo izkazovati.

Naš katekizem ima prav tam na zadnjih straneh popisano prav lep obred očetovskega blagoslova. Mogoče prav zato, da ga vsak lahko brez težave najde. Naj ga vam popiše še »Naš list« prav z besedami katekizma.

Otrok poklekne ali spoštljivo stopi pred očeta in reče: »Prosim blagoslova.« Oče mu položi desnico na glavo in reče: »Bog te blagoslovi!« Nato pomoči palec v blagoslovljeno vodo, pokriža otroka na čelu in govori: »V imenu Očeta in Sina in sv. Duha, Amen.« Otrok pa odgovori: »Bog povrni« ali: »Bog plačaj.«

Prav tako kakor oče, blagoslavlja tudi mati.

Samo to mi povejte, ali ni takole slovo desetkrat lepše, pomembnejše in Bogu prijetnejše, kakor pa je slovo v znamenju popivanja!

Čuvajmo lepe navade in opravila domače službe božje in nikar se jih ne sramujmo. Ohranimo, kar imamo lepega! In zraven zaupajmo v Boga

Prof. Watzl:

Spomin vernih duš in družinsko življenje za mesec november

Vsi sveti in verne duše: Ta dva dneva obrneta nehote v mesecu novembru naše misli na življenje po telesni smrti. Zlasti spomin vernih duš, trpečih v vicah za svoje male grehe in zadoščujoče za časne kazni grehov, količkaj vernemu človeku seže v dušo in srce. In ker si moramo reči: ne bo dolgo, pa bomo tudi mi v tem očiščevalnem trpljenju, bo pameten in dosledno misleč kristjan vedel, kaj mu je treba storiti vpricho te vere: z vsemi močmi in sredstvi bo skušal dušam v vicah in sebi čim bolj zmanjšati in okrajšati to trpljenje, kateremu uide pač le zelo redko katera duša. Pač le vase zaljubljen in ošaben človek bi trdil in pričakoval, da bo šla njegova duša kar precej po smrti v nebesa. Ali se bo prevaril! Ne bo šla, že zaradi tega napuha in samoprecenjanja ne!

Da resnemu kristjanu tak učinkovit spomin na vica res vsestransko koristi, je umljivo. A povdarjam: učinkovit. Spomin na rajne, kakor je danes postal običajen, tozadevno ne koristi mnogo ali celo nič. Venci in šopki in luči in obisk grobov je sicer (ozir. naj bi bilo) lepo znamenje hvaležnosti in pietete, ki jo goje preostali za umrle, dostikrat pa še to ni, ampak le gola zunanost in predmet oholega tekmovalnega prizadevanja, kdo se bo bolj izkazal in postavil. Mrtvi od tega nimajo nič, živi pa tudi nobene koristi: njih duša in srce ne čuti nobenega krepkega nagiba za poboljšanje in za pokoro, se zato ni bolj obrnila k Bogu. Le tedaj je spomin vernih duš učinkovit in vreden vseh teh drugih žrtev ter vreden kristjan, ako vsled tega postanemo boljši pred Bogom.

Motil bi se pa, kdor bi mislil, da nam verski nauk o vernih dušah koristi soma osebno. Ne, dragocenost je tudi za družino in družinsko življenje. In o tem podam par misli, da jih ta mesec večkrat prečitajte in sami še premislite v svojem srcu ter s tem vsak po svoji moči prispevate k tako potrebnemu pokristjanjenju naših družin.

Grenka je smrt zlasti tedaj, kadar neusmiljeno raztrga najnežnejše vezi družinske ljubezni. Da, to je grenko slovo, a še bolj grenko bi bilo brez

in v njegovo moč prav kakor je zapisal modri Sirah: »Kdor se Gospoda boji — dobro pomnite: kdor se Boga boji, ne župnika! — se nič ne trese in se ne boji, zakaj Bog je njegovo upanje.«

vere! Če čitamo v St. Z. besede slovesa, ki jih govore umirajoči starši svojim otrokom, se nam zdi, da iz teh besed odmeva glas večnosti. Tako govori umirajoči David: »Ti pa, moj sin, spoznaj Boga svojega Očeta in služi mu s popolnim srcem in voljnim duhom« (1 Kron. 28, 9). Matatija, ta narodni junak, čuti, da se mu bliža ura, pa skliče svoje sinove in jim govori: »Sedaj se je utrdila prevzetnost in pokorjenje in čas razdejanja in srdita jeza. Sedaj torej, o sinovi, gorite za postavo in dajte svoje življenje za zavazo svojih očetov« (1 Mak. 2, 49). Še lepša in častitljivejša je ura slovesa krščanskih staršev v luči vere. Če so dali pravočasno poklicati mašnika, da je prevedel očeta ali mater ter ga ali jo mazilili s sv. oljem v imenu Gospodovem, sta pripravljena stopiti pred Sodnika. Za ta slučaj — v bližini sodbe, na katero umirajoči veruje ali se je morebiti tudi boji — je v marsikaterih krščanskih družinah od pradedov podedovana navada, da se za slovo drug drugega prosijo odpuščanja ter tudi drug drugemu odpustijo, kar ni bilo prav. Morebiti se je v dneh zdravja in življenja kaj zrahljalo, kar je združil Bog. Morebiti so gospodarske skrbi današnjih dni kalile družinski mir. Kako bi to peklo in bolelo prizadete čez leta in leta še, ako si ne bi na opisan način podelili medsebojne vesoljne odveze! A če to store, v trdni veri na življenje preko groba, kako pomirjeni so: vse je spet dobro, vse poravnano. To je velika nravna vrednost slovesa staršev umirajočih v veri v Boga, a to vero nam osvežuje in obnavlja prav krepko prvi in drugi dan novembra meseca.

Marsikdo se bo v tem mesecu mrtvih spomnil zadnjih besed umirajočih staršev, ki so mu morebiti že nekam izginile iz spomina; mahoma se ob grobovih zave: To so rekli oče, tako so naročali mati! Take besede so čisto sveta oporo, cel red življenja, opora v časih duševne utrujenosti in angel varuh v uri nevarnosti. Često se zgodi, da prav taki otroci, ki so se malo zmenili za besede živih staršev, zvesto hranijo v spominu besede umirajočih ter se tudi ravnaajo po njih. Naj bi se tudi ta ali oni te dni spomnil besed, ki so mu jih starši govorili z umirajočim glasom, da glasno odmevajo desetletja še potem, ko jim je zazvonil mrtvaški zvon.

Sicer pa nisem rabil povsem prave besede, ko sem zapisal, da smrt raztrga družinske vezi. To je resnično

Leon XIII.: Pravica in zakon

le pri onih, ki umirajo in žive brez Boga. Kajti oni, ki verujejo v Kristusa, bodo živeli, četudi so umrli (Lk. 11, 25). Vera nas uči in poziva, da storimo dobro članom svoje družine tudi še preko groba. Z ljubeznijo, ki tudi v smrti ne neha, jim moremo pomagati z molitvami in presv. daritvijo, z miloščino in odpustki ter krajšati čas očiščevanja v vicah. In spet: poznam otroke, ki so mnogo pripomogli k prezgodnji smrti staršev, a sedaj nad vse pridno molijo in hvaležno žrtvujejo zanje. Tako je prav! Bog je pripustil njih hudobijo ter smrt staršev, da so se potem oni spreobrnil in poboljšali ter postali po pokori dobri ljudje. Tako ima ta zanje dvojna žalostna smrt staršev, gledana z očmi vere, veliko nravno vrednost. Vezi družine često ni pretrgala, ampak le še poglobila in učvrstila, seveda samo njim, ki verujejo v posmrtno življenje. In to vero naj nam potrdi vseh vernih dan s svojim bogoslužjem in z lepimi, verskih resnic prepojenimi nadami.

Še ene družinske vezi naj ne pozabim, ki mnogim zlasti v veri šibkim, povzroča velike bolečine: smrt je vzela ljubljenega otroka, morda celo edinca, edinko. Gospod življenja in smrti je zahteval to zares veliko žrtev in ugasnil luč in sonce staršev, ljubko dete, pridnega in plemenitega sina, nad vse dobro in nedolžno hčerko. Odkritosrčno sočustvujem! Marsikateri starši kar okamene v tej žalosti in zakrkejo svoja srca Bogu in ljudem. Pa ni prav to, ni krščansko. Krščanska mati, nikar ne pokoplji s svojim ljublencem tudi materinske ljubezni, to največjo silo in lepoto ženske duše! Saj je danes toliko drugih otrok brez staršev, katerim bi mogla izkazovati materinsko ljubezen še in še na najrazličnejše načine, ki jih ljubečemu sreču ni težko najti. Seveda treba je zato res globoko vernosti, ki se zna vdati v voljo božjo, sicer ni nič čudnega, ako bi se taka mati v svoji žalosti in svojem izrazitem samoljubju kregala s samim Bogom! Tudi take matere poznam. Ako pa mati premaga junaško to bolečino ter izkazuje ljubezen in dobroto drugim otrokom v spomin na svojega — in ta spomin bo oživel vseh mrtvih dan prav gotovo — je zrasla pred Bogom njena nravna vrednost in krepostnost prav visoko! Le poskusite!

Mrtvim pojo zvonovi te dni, a naj bi njih glasovi vzbudili versko speče in mrtve zemljane v novo versko življenje. To je končni namen in globoki pomen obeh praznikov in celega meseca, posvečenega spominu mrtvih.

54. »Pravilno je, kakor smo rekli, da se ne državljani, ne družina ne vtopi v državi in pravično je, da se obema dovoli možnost delovanja in prostost, v kolikor se to more brez škode za skupnost in ne da bi se komu delala krivica. Vendar pa morajo tisti, ki vladajo, gledati, da čuvajo skupnost in njene dele. In sicer (morajo čuvati) skupnost, ker je narava najvišji oblasti isto tako zelo izročila v varstvo, da varstvo javnega blaga ni samo najvišji zakon, ampak glavni namen in povod oblasti. Dele pa (morajo čuvati), ker ima po naravi upravljanje države koristi onim, ki so upravljani, ne pa onim, ki (državo) upravljajo, tako nas složno učita svetna upravnost in krščanska vera. In ker vladanje prihaja od Boga, ter je nekaka soudeležba njegove najvišje oblasti, mora izvrševati po zgledu božje oblasti, ki z očetovsko skrbjo ne gleda nič manj na posameznike, kakor na splošnost. Če je torej skupnosti ali položaju posameznih stanov prizadejanja kaka škoda ali ji grozi, ki se ne da ozdraviti ali preprečiti na drug način, je potrebno da odpomore javna oblast.«

Prva naloga države je skrbeti za skupni blagor vseh državljanov. To nalogo more rešiti država na različne načine; najkrajša pot v doseg to naloge je brez dvoma, da država zakonito zavaruje pravico in iz pravice izvirajoče dolžnosti. Zato Leon XIII. opiše načela, po katerih morajo biti zakoni urejeni, da so pravični.

Zmotna je trditev, pa naj pride od katerekoli strani, da je socialno vprašanje, le vprašanje ljubezni. Leon XIII. poudarja potrebo pravične zakonodaje in s tem tudi socialne zakonodaje. Veliki papež Leon XIII. zagovarja in brani osebno svobodo vsakatega človeka in ne gre, da bi se posamezen ali cela družina takorekoč utopila v državo, ker to ruši osebno svobodo, do katere ima človek pravico. Kako zelo greše različni fašizmi proti človekovi svobodi, se more dnevno videti v Evropi. Kakor je dolžnost države, da pusti svobodo vsakemu državljanu, je pa na drugi strani dolžnost države, da skrbi za blaginjo državljanov. In kjer bi del državljanov škodo trpel, je država dolžna pomagati. Odtod pa sledi, da delavski stanovi ne prosijo pomoči le v imenu ljubezni, ampak predvsem v imenu pravice. Zato je pa država dolžna napraviti tak pravni red, da bo po njem čuvala in branila pravico, kjer je, in jo izsilila tam, kjer je ni.

Država je dolžna napraviti tak pravni red, ki ne bo čuval le pravice posameznika, ampak tudi pravice, ki jih ima družba. Kakor imajo posamezni stanovi dolžnosti do družbe, tako imajo do nje tudi pravice. In ena prvih pravic je, da dobe tisto pravno varstvo, ki jim omogočuje življenje vredno človeka. Sedanja beda delavskih slojev ni stvar posameznika, ampak stvar družbe, ki je dolžna pomagati. Pravilno trdi Vogelsaug: »Zato so lahko dobromisleči, a kratkovidni in naivni tisti, ko mislijo, da se da pomagati samo z deli ljubezni, miloščino itd. in blagoslovja dobičkarja, ki daje delavcem z eno roko beraško juho, ko jim pa z drugo utruje pravično plačilo in tako ne izkorišča le krivično delavcev, marveč si še domišlja, kakšen dobrotnik in zavetnik je.«

»Najvišja zapoved v uredbi krščanskega družabnega reda je nedvomno zapoved pravičnosti. Ljubezen zakone dopolnjuje, v realnem življenju pa istih ne more nadomestiti. Skoro nobenega greha, nobenega zločina sv. pismo in katoliška cerkev tako ne obsoja, kakor uprav krivičnost človeka do človeka. Vsaki dajatvi (delu) naj bo protidajatev (plačilo) povsem enakovredna, to

je vodilna misel pravičnosti, na kateri mora temeljiti ves krščanski družabni red. Na videz je to načelo pravičnosti preprosto in samoposebi umevno. Toda če bi ga enkrat uporabljali v vsakdanjem življenju, tedaj bi velika večina najbolj dobičkonosnih poslov, ki donašajo bogastvo in ugled ne mogla ostati. Ona sprememba lastnikov premoženja, ki je v zadnjih desetletjih povzročila, da so nekateri maloštevilni bogateli, drugi tisoči in stotisoči po obubožali, je bila možna le zato, ker se je pozabilo na to socialno pravičnost.«

Tako Vogelsaug. Jasno je, da pravici more pomagati do popolne zmage le država s primernimi zakoni, ki more izsiliti pravico tudi tam, kjer ni nobene dobre volje za pravico, ampak vlada le pohlep po bogastvu.

Kljub temu bo pa karitativno delo ostalo vedno potrebno, da odpomore bedi posameznikov, katerih bo nekaj vedno med nami po napovedi našega Gospoda.

Iz bogastva naše

Molitve pri darovanju

VSI SVETNIKI. Prinašamo ti, Gospod, darove naše vdanosti: naj bodo tebi vseč v čast vseh pravičnih, nam pa, naj bodo po tvojem usmiljenju v zveličanju.

VERNE DUŠE. Prva maša: Ozri se milostno, Gospod, na darove, ki ti jih prinašamo za duše tvojih služabnikov in služabnic: dal si jim milost krščanske vere, daj jim tudi plačilo. — **Druga maša:** Bodi milosten, Gospod, našim ponižnim prošnjam za duše tvojih služabnikov in služabnic, za katere ti dajemo to hvalno daritev: sprejmi jih milostno v občestvo svojih svetih. — **Tretja maša:** O Bog, tvoje usmiljenje je neskončno: sprejmi milostno naše ponižne prošnje in daj po teh skrivnostih našega zveličanja odpuščanje vseh grehov dušam vseh vernih umrlih, ki si jih napravil za spoznavavce svojega imena.

DVAINDVAJSETA: Daj, usmiljeni Bog, da nas ta daritev neprenehoma rešuje lastnih krivd in nas varuje vseh sovražnosti.

TRINDVAJSETA: Prinašamo ti, Gospod, hvalno daritev, da bi ti tem vdaneje služili; milostno dovrši, kar si nam podelil, ne dabi zasluzili.

ŠTRINDVAJSETA (kakor šesta po razglasenju): Ta daritev naj nas očisti in obnovi, prosimo te, O Bog, in vodi naj nas in varuje.

ZADNJA POBINKOŠTNA: Bdi milosten, Gospod, našim ponižnim prošnjam in sprejmi darove in molitve svojega ljudstva, in obrni k sebi vsa naša srca, da se bomo, rešeni zemeljskega poželenja, dvignili k nebeškim željam.

Širite Naš list!

Z našega razgledišča

ŠT. GOTARD. Misijonska nedelja se je tu lepo praznovala. Zjutraj je bilo veliko mož in fantov pri sv. obhajilu. Sv. Reš. Telo je bilo izpostavljeno med prvo in drugo božjo službo. Verniki so v tem času molili v cerkvi v prosep misijonov. Popoldne so pa v dvorani uprizorili fantje misijonsko igro »Iz smrti v življenje«. Uprizori-tev je napravila na vse globok vtis. Igra je polna prizorov iz življenja misijonarjev, ki so neprestano izpostavljeni roparjem, da jih ujamejo in jim vzamejo življenje ... Dne 15. oktobra se je izvršil tu žalosten dogodek. Valentin Trdin, posestnik iz Podmilja, župnija št. Ožbalt, se je vračal v soboto zvečer 14. oktobra s kolesom iz Izlakov proti domu. Na samotni cesti ga je nekdo napadel in nanj večkrat ustrelil. Trdin se je zgrudil in čez nekaj ur obležal na cesti. V nedeljo zjutraj so ga našli mrtvega na cesti. Orožništvo je kmalu prišlo storilce. Sedaj so vsi pod ključem. Najbolj žalostno je to, da je bil morilec naprošen in zato plačan od najbližnjih sorodnikov. Sodna obravnava bo to natančno razjasnila. Ljudje se nad takim zločinom silno zgražajo — in vsi pošteni pravijo — kam pride človek, če je izgubil strah božji.

MEKINJE. Povodenj koncem septembra je tudi tukaj napravila obilo škode. Temelj glavni škodi je bil položen, ko je narasla Bistrica vzela Erjavškov jez (blizu »Korelna«), vsled česar sta najtežje prizadeta dva mlinarja, namreč Iskra Janez (p. d. Močnik) in Martinc Janez, (p. d. Erjavšek), ker sta oba ob svoj zaslužek, dokler ne bo postavljen nov jez; prvega je zadela nesreča tem huje, ker ima osem še nepreskrbljenih otrok. Novi jez bo požrl ogromne tisočake, če naj bo tak, da ga ne bo prva

povodenj zopet odnesla. Doslej sta jez imenovana sama vzdrževala; poslej to sploh ne bo več mogoče. Sliši se, da bo banska uprava prispevala k novemu jezju kakor tudi cestni odbor. Prav bi bilo vsekakor, da bi bili vrh tega pritegnjeni še tisti, ki imajo korist od tega jeza; kdo so ti, je septemberska povodenj dovolj jasno oznanila. Dalje je povodenj odplavila mnogo plodne zemlje zlasti Hlevniku. Smolnikar (p. d. Zefnik) bi bil vsled tega skoro prišel ob svojo hišo. Že prva povodenj (v septembru) mu je odtrgala zemljo blizu do hiše, druga povodenj v noči od 9. na 10. oktobra pa je izpodjedla toliko zemlje, da je del hiše obvisel nad Bistrico; če bi ne bilo betonske podlage, bi bila hiša zgrmela v naraslo Bistrico. Družina se je seveda izselila in je bila sreča, da so živino še pravočasno spravili drugam, ker precej nato je voda odnesla hlev. Iz vsega se pa vidi, kako nujna je temeljita regulacija Bistrice; dokler se ta ne izvrši, bo Bistrica ob vsakem večjem nalivu še bolj temeljito opravila svoje uničevalno delo.

STRANJE. Zadrževala je Bistrica prvič in drugič. Prvič v kvaternem tednu. V petek popoldne je odnesla Erjavškov jez. Vsi, ki znajo misliti in sklepati, so dejali: »Zdaj bo pa most nad jezom tudi šel.« Drugi, še bolj modri, so pa dejali: »Rešili ga bomo!« Pa ga niso mogli. Vodna moč je bila hujša kakor človeška modrost. V soboto popoldne je šel most po vodi. Precej ljudi je padlo v naraslo Bistrico. Rešili so se vsi; samo mala, 6 let stara Milka Erjavškova, ki je šla z mamo v trgovino, je odplavala na kalnih valovih. Iskali so jo, pa jo niso mogli najti. Šele 10. oktobra popoldne so jo našli, v pesek zasuto, tam doli pod Kamnikom. Prepeljali so jo v Stranje, kjer je bila dne 11. oktobra pokopana. V noči od 9. na 10. oktobra je Bistrica vnovič zadrževala. Odnesele je spet veliko, poškodovala

pa še več. Banovinska cesta je na več krajih v resni nevarnosti. Grozno je razdirala na Malenškovem dvorišču. Veliko sveta je odnesla Vodniku, Pogačarju in sp. Jurmanu. Po široki strugi leži cela truma izruvanih dreves. Ljudje pravijo: »Saj je Bistrica včasih tudi naraščala, s tako silo pa nikdar ne.« Kaj pravite, kaj to govorenje pomeni?! Še to pridenimo, da smo na žegnansko nedeljo morali imeti kar tiho mašo. Kaj takega že ni bilo nad sto let. Tako govore ljudje, ki nekaj pomnijo...

HOMEČ. V novembru se spominjamo umrlih v tem mesecu od l. 1917.:

1. Katarina Sušnik, Preserje, umrla 9. novembra 1917.
2. Marijana Dolinar, Homec 1, umrla 10. novembra 1917.
3. Katarina Lukan, Šmarca 40, umrla 23. novembra 1917.
4. Ivana Repanšek, Homec 2, umrla 2. novembra 1918.
5. Angela Kavka, Šmarca 20, umrla 4. novembra 1918.
6. Janez Vidmar, Šmarca 16, umrl 7. novembra 1918.
7. Jernej Škofic, Homec 36, umrl 7. novembra 1918.
8. Franc Marolt, Homec 32, umrl 10. novembra 1918.
9. Ana Marolt, Homec 16, umrla 16. novembra 1918.
10. Janez Škrjanec, Homec 37, umrl 21. novembra 1919.
11. Andrej Šimenc, Preserje 14, umrl 4. novembra 1920.
12. Franc Zobavnik, Šmarca 57, umrl 3. novembra 1921.
13. Franc Zupan, Preserje 9, umrl 19. novembra 1921.
14. Marija Brojan, Šmarca 18, umrla 27. novembra 1921.
15. Franc Kočar, Šmarca 29, umrl 30. novembra 1924.

Janez Langerholz:

Za denarjem

(Nadaljevanje)

»Priatelj!« je bilo zapisano tam, »pusti tiste prismodarije. Ali še nisi prišel k pameti? Jaz spet verujem in sem bolj srečen in zadovoljen, kakor preje že veliko let nisem bil.«

Ali je to mogoče? In kako je to mogoče? Ali se je mar oženil? Ali kaj ga je spet pripeljalo do tega, da blagoslavlja, kar je nekdanj preklinjal, da spet veruje, kar je nekdanj zametaval? O, John, John! Ali je sploh to resnica? Če ni prijatelj tega zato napisal, da bi se ga odkrižal. Če bi se bil Dobravec o polnoči prebudil in če bi mu bili domači rekli, da se svet okrog njega podira, pa bi bil lažje verjel, kakor pa to, da se mu je prijatelj izneveril. Kdo bi mogel rešiti vse njegove dvome in vse pomislake!

Pismo je bral in bral, potem pa je vse skupaj raztrgal. Ni maral, da bi prišlo sinu v roke. Da bi sin videl, kako mu prijatelj levite bere! Ne boš!

Zaprl se je v svojo sobo in dolgo vrsto dni ni izpregovoril jasne besede. Na vse ogovore in klice je bila samo beseda: »Pusti me!«

Še k jedi ni prišel.

V njegovo sobo so mu prinesli, pa še sam se je prve dni komaj malo pritaknil kosila.

»Kaj neki je očetu?« je v skrbeh povpraševala žena svojega moža.

»Sam Bog v nebesih ve, kakšna muha ga je pičila. Počakajmo! Tudi doma je bilo včasih tako. V par dneh je minulo, pa je bilo spet dobro.«

»Mislila sem, da sem se mu jaz kaj zamerila.«

»Bodi no, bodi! V par dneh bo vse dobro.«

Dobravec je začel hoditi na delo. Najraje je bil sam. V samotni je sam vase pogreznjen in zamišljen premišljeval dogodke zadnjega časa: svojo pot v Evropo, življenje in razmere na dom, vrnitev v Ameriko, nove razmere pri sinu, kakršnih ni pričakoval in navsezadnje še morebitno spreobrnjenje svojega prijatelja.

Poteklo je že skoro par tednov pa je bil Dobravec še vedno isti! Tudi Petra je začelo skrbeti.

»Oče, kaj pa vam vendar je?«

»Pusti me!«

Stari, vedno isti odgovor.

»Odleglo vam bo, če poveste, kaj vam greni življenje.«

»Pusti me!«

»Pomagal bi vam rad, če bi le mogel.«

»Pusti me!«

Še se je trudil Peter dognati vzrok njegovih bolečin, poskušal je razvedriti njegovo dušo, rad bi mu bil pregнал njegovo zagrenjenost, pa ni šlo. »Vse bi vam rad dal, kar le hočete,« mu je prigovarjal — zastonj.

Da, da, je že tako. So dogodki, ki gredo neopaženi mimo nas in ne pušče nobenih sledov v naših dušah. Pa so spet dogodki, ki zasekajo globoke brazde v naše življenje, tako globoke da se njih sledovi vlečejo prav do črnega groba. In sila takih dogodkov je zajela Dobravca. Tuhtal je in tuhtal...

»Vsega imamo dosti,« se je pogovarjal Peter s svojo ženo, »nič hudega bi nam ne bilo, če bi bilo le z očetom malo drugače.«

»Čudno je res. Ali res ne bo nikoli drugačen?«

»Posebno zate mora biti to čudno, ker nisi tega vajena. Saj je še meni njegovega ravnanja kar preveč.«

»Bog nam preloži!«

»Da bi le! Že drugi ljudje nas po strani gledajo in povprašujejo, kaj in kako ravnamo z očetom, da je tak. Saj se že nikamor več ne upam prikazati.«

Nič prijetnega niso mračni dnevi. Naj si bo po zimi, v snegu in burji, naj si bo sredi poletja med bliskom, gromom in viharjem; vselej hrepe-

16. Frančiška Šarec, Homec 26, umrla 12. novembra 1925.
 17. Marija Kosmač, Preserje 35, umrla 12. novembra 1925.
 18. Franc Šarec, Homec 35, umrl 30. novembra 1925.
 19. Franc Lužar, Šmarca 8, umrl 3. novembra 1929.
 20. Marijana Tomšič, Šmarca 44, 3. novembra 1932.

13. septembra 1887 je umrl prvi homški župnik J. J. Hiti, na Homecu od l. 1863.—1879.

Med umrlimi meseca oktobra, katerih seznam smo priobčili v zadnji številki Našega lista, moramo zaznamovati tudi g. župnika Antona Lovšina, ki je župnikoval župnika Homecu od l. 1879—1893. in umrl v Radomljah 6. oktobra l. 1920. Izvršil je nedoteto naprav in poprav pri župni cerkvi na Homecu in pri podružnici v Šmarci ter pri gospodarskem posloplju. Uredil je vozno pot do cerkve. Pridobil je župni cerkvi lepo zemljišče, polje in travnike v bližini župnišča v užitek župniku. Marsikaj je popravil in preuredil pri gospodarskem posloplju; dal je izkopati tudi nov vodnjak pred župniščem. L. 1886. je bila župna cerkev po njegovi zaslugi vsa popravljena, prebeljena njegovi streha nanovo prekrita. L. 1887. je dal postaviti nova kamenita vrata, v cerkvi novo kamenito obhajilno mizo, nov šamotni vil in preuredil pri kipe svetnikov prenoviti in pozlatiti. Dal je napraviti novo cerkveno in uro v stolpu, oskrbel je tudi nove zvonove, ki jih je pobrala l. 1917. vojska, in nanovo uredil in razširil pokopališče l. 1893. Oskrbel je novo znamenje sredi homške vasi. Ustanovil je bratovščino sv. rožnega venca in dal naslikati v zgornjem nastavku velikega oltarja podobo roženske Kraljice sv. Dolarinik. Ustanovil je družbo treznosti l. 1887 itd. — Tudi podružno cerkev

v Šmarci je popolnoma prenovil in povečal. Oskrbel je cerkvi prižnico, ki je preje ni bilo, prenovil oltarje in naročil za glavni oltar nov kip sv. Mavricija. L. 1884. je bila cerkev slovesno blagoslovljena.

Letos praznuje mladeniška in dekl. Ma. rijna družba na Homecu 30 letnico svojega obstoja. Ta jubilej bomo najlepše obhajali z duhovnimi vajami, ki bodo od 19.—26. novembra za fante in dekleta cele župnije, od 19.—23. novembra posebej za dekleta, od 23.—26. novembra pa za fante. Že sedaj vabimo vse fante in dekleta, da se z vso gorečnostjo udeležujete teh duhovnih vaj.

DOMZALE. Katoliško izobraževalno in podporno društvo priredi dne 26. novembra v Društvenem domu novo igro »Koroški tihotapci« (spisal Fr. Brenk). Izvirna slovenska igra (ki jo je v zbirki Ljudskih iger izdala Misijonska tiskarna) bo radi svoje dovršenosti in sodobnosti gotovo privabila gledalcev za polno dvorano. Režijo vodi g. Lado Müller.

TRZIN. Dne 19. novembra ob pol 3 popoldne priredi trzinski cerkveni pevski zbor v domači cerkvi cerkveni koncert. Spored obsega 14 točk (mešani zbor, moški zbor, orglje). Orgelske točke izvaja absolvent dunajskega konservatorija g. Bl. Arnič. Zbora vodi g. Anton Mazovnik. Lastniki trzinskih spominskih križcev imajo prost vstop, za druge sedeži 10 Din, Stojišča 4 Din. Ker se priredi koncert v kritje stroškov za preobnovo cerkve, se hvaležno sprejemajo preplačila.

GROBLJE. S prvo nedeljo v novembru se je po poldrugem letu zaenkrat spet uvedla druga nedeljska služba božja (ob 1/2 9). Okoličani bodo z veseljem vzeli to vest na znanje. Gotovo bodo tudi sami poskrbeli, da se med službo božjo ne bo postajalo zunaj cerkve in da se vobče ne bo dal peč povod za zopetno uklenjenje. — Na pogorišču blizu cerkve je Mici Povš napravila lično

zidano hišo. Stavba je bila pokrita ravno na predvečer, ko se je začelo še vedno trajajoče jesensko deževje. — Pravkar so dotiskali v Misijonski tiskarni nove Misijonske koledarje (za l. 1934). Koledarji so neprimerno večji od lanskih in jako lično izvršeni. Najbližji okoličani jih lahko prejmejo že za prvo nedeljo v novembru. Tudi Katoliški misijoni za november se razpošljejo prihodnji teden.

† Milki Erjavšekovi

»Z Bogom, draga Milka!
 Kam si se podala?
 Nisi nam pozdrava
 še od tam poslala!«

»K Bogu v zlate dvore,
 tja sem pohitela,
 z angeli bom večno
 rajske pesmi pela.

Ne žalujte, dragi!
 Vse vas ljubim vroče;
 a nazaj vrniti
 ni se mi mogoče.«

»A zakaj boš, Milka,
 večno tam ostala?«

»Tu pri Bogu srečna
 bom na vas čakala.«

Erjavšek Milka je letos začela hoditi v prvi razred stranske šole. V soboto, 23. septembra, je šla z mamo v trgovino. Zadnji korak — pa se je zrušil leseni most v Stahovici in narasla voda je odnesla Milko. Dne 10. oktobra so jo našli doli pod Kamnikom in naslednji dan smo jo v spremstvu šolske mladine in drugega ljudstva položili v Stranjah k večnemu počitku. Otroci so jo v grobu dobesedno vso zasuli s cvetjem. Naj se Milka res veseli med nebeškimi krilatci!

nimo, nestrpnost hrepenimo po soncu, po luni, po zvezdah. Kaj pa so šele mračni dnevi po hišah in po družinah. In zlasti še, če jim človek ne ve vzroka...

VIII.

Dobravec je težko prenašal vse ponižanje, kar ga je dočakalo v Ameriki. Premišljeval je, kam bi se obrnil. Ali naj ostane pri sinu za hlapca — kakšno ponižanje! Ali naj gre za delom? Toda on je že precej v letih. Mladih moči je pa povsod na preostanjanje. In Amerika to se pravi lastniki njenih podjetij več zaupajo mladim močem kakor pa izkušeni starosti. Ali naj se vrne nazaj v domovino? Saj je vendar videl, kakšen prepad zija med njim in med njegovimi. Ali naj zato posluša nasvet svojega prijatelja: bodi, kar si bil, ko si sem došel.

Več noči ni mogel mirno spati.

Zato je bil čez dan ves zaspan, malo sposoben za pametno delo, in dozdevalo se mu je, da ga zato sin gleda postrani. Pa ga ni. Peter je bil sin, ki se ni držal besedila notarskega pisma, da govorim o Ameriki z besedo Evrope, ni dajal očetu le tega, kar bi mu bilo velevalo izročilno pismo; Petrova pogodba z očetom je bila četrta božja zapoved. Dobro je vedel,

da sta oče in mati skrbela tako zanj kakor za njegove brate in sestre edino na podlagi žive ljubezni in se nista oklepala mrtvih črk kake pisane pogodbe.

»Oče, bolni ste,« ga je nagovarjal, ko je videl, da mu delo gre bolj s težavo izpod rok. »Privoščite si malo počitka.«

»Nič nisem bolan, bolj sem zdrav kakor ti.«

»Delo vam dela težave, to vidim.«

»Aha! Prepočasi ti delam.«

»Nič prepočasi. Tudi brez vas bomo farmo obdelali. Bomo pa malo —«

Ni mu pustil končati, kar planil je vmes: »Aha! Brez mene bosta delala! Potem boste pa okoli trosili, da stari ni za nobeno delo, za nobeno porabo. Samo žre, žre, žre...«

»Oče, napačno sodite.«

»O, poznam take tiče! Pred očetom tako, za njegovim hrbtom pa drugače.«

»Ne Mina, ne jaz vam ne bova ničesar očitala.«

»Kdo! Mina! Mina naj mi kaj očita!« Ta bi bila lepa!«

»Saj pravim, da vam ne bo.«

»Saj mi tudi ne sme! Več vem kot ona. Več sem že prestal, kakor vidva oba.«

Tu sta obstala. Zoper to besedo pri očetu ni bilo dokaza. Kdor je več pre-

stal, ta ima vselej prav. In povsod. Vsaka pametna beseda je ničla proti tistemu, ki je več prestal na svetu kakor kdo drugi.

Peter si je napravil par novih strojev. Dobravcu seveda spet ni bilo po volji. Vse je obgodrnjal.

»Kar vidim, kako bi se me rad iznebil. Stroj naj dela, seveda, stari naj pa gre v kot,« je godel nad sinom.

»Oče, bodite vendar pametni,« ga je miril Peter.

»Ali mar nisem? Ti bi me rad napravil za neumnega. Ne bo šlo Peter. Jaz sem tebe pestoval, ne ti mene.«

»Dajte si dopovedati, oče. Stroj nima pameti, človek jo ima. Pri stroju boste veliko manj trpeli. Stroj bo delal, vi ga boste pa vodili.«

»Če bom hotel.«

»Seveda, če boste le hoteli. Silil vas nobeden ne bo.«

»Silil, silil. Fant ne pregreši se. Ti boš silil svojega očeta k delu! Kje se to spodobi! Ti svojega očeta spoštuj! Tako ti pravim. To je beseda!«

»Oče, kako ste čudni!«

»Čuden si ti.«

»Potem pa, fant še eno ti povem. Ti ne znaš gospodariti. Ti si še otrok. Zato pa zapravljajš. Po neumnosti zapravljajš.

»Vest mi tega ne očita. Ženi je tudi prav, če si malo opomoremo.«

Roosevelt in vera

»Slovenec« je dne 26. oktobra 1933 priobčil poročilo ameriške tiskovine agencije »NCWC News« o govoru predsednika združenih držav Severne Amerike Roosevelta. To zanimivo poročilo prinaša tudi »Naš list za svoje čitatelje.

Ob priliki stoletnice Vincencijevih konferenc, so ameriški katoličani organizirali v New Yorku velikansko vseameriško konferenco, »da spojijo državne in nacionalne obnovitvene načrte z organiziranim socialnim delovanjem katoliške Cerkve«. Na konferenco je poslala vsaka škofija svoje zastopnike, v več kakor polovico primerih so prišli škofje sami. Udeležencev je bilo 3000, med njimi 0 škofov. Konferenca se je vršila v največjem ohtelu na svetu v Waldorf-Astoria hotelu, ki je iz daljave zaradi svojih dveh nad 10 metrov visokih stolpov podoben veličastni katedrali. Vodstvo hotela je zgralilo nalašč za ta kongres, ki je trajal samo 4 dni, 10 oltarjev, da so mogli udeleženci opraviti vsakdanjo božjo službo.

Država in Cerkev sta na konferenci enako sodelovali in je to sodelovanje in ta složnost prišla do izraza z dvema velikanskima zastavama — ameriško državno in papeževo —, ki sta tesno stisnjeni druga ob drugo, plapolali visoko nad New Yorkom.

Ob strani države so konferenci prisostvovali predsednik Zedinjenih držav Roosevelt, dva aktivna ministra, vodje vseh nacionalnih podpornih organizacij, trije kardinali in 37 drugih nadškofov in škofov poleg velikega števila visokih predstavnikov katoliških verskih ustanov, univerz itd.

Najvažnejša točka za veliko svetovno javnost pa tudi za ameriške katoličane same je bil brez dvoma govor, s katerim je predsednik Roosevelt zaključil govor, s katerim je peniatx ključil to ogromno konferenco ameriškega katolicizma in v katerem je obravnaval vprašanje sodelovanja Cerkve in države. Predsednik države, ki šteje 25 milijonov ljudi, je takole nagovoril zastopnike ameriških katoličanov:

»Prav je, da ste svoj vsakoletni kongres krščanske karitativne službe vezali na spomin 100 letnice ustanovitve Vincencijevih konferenc.

»Vsako leto, ki se podi mimo nas, se mbolj in bolj prepričan, da se čloštvo polagoma približuje praktičnemu izpolnjevanju naukov, ki jih daje krščanstvo tako za ureditev zasebnega življenja kakor za sve občestvo mož in žena.«

»Prav r dase pri tej priliki spominjam psovke, ki so jo ravno pred 100 leti vrgli francoski revolucionarji

Cerkvi v obraz, češ »Cerkev pokaži, kaj si naredila!« Jaz se rad spomnim, kako je Cerkev to izzivanje sprejela in s kakšno odločnostjo je pokazala, da krščanstvo ni mrtvo, da krščanska vera še živi in da je življenje in delovanje katoličanov v skladu z nauki njihove svete Cerkve.«

»Naj opozorim samo na dejstvo, da je samo Vincencijeva konferenca v lanskem letu samo v naši državi popolnoma vzdrževala 150.000 revnih, pomagala pa milijonkrat z darovi, ki se ne beležijo. Če pomoslim, da delujejo z isto požrtvovalno vnemo in z isto nesebično ljubeznijo še mnogoštevilne cerkvene ustanove po vsej državi, potem zaukam vedno bolj, da Bog zmaguje tudi pri nas...«

»Ko sem prevzel vlado Zedinjenih držav, sem se trudil dati novih smernic. Da, smernic ni manjkalo, ali to, kar nas more najbolj navdušiti in nam dati največ poguma, je duh požrtvovalnosti, s katerim je vsa Amerika radevolje sprejela smernice in ž njimi tudi bremena. Mi smo postali zopet pionirji, ki se žrtev ne strašimo. Spustili smo se v velike, usodepolne izkušnje na vseh poljih javnega udejstvovanja. Naš program zahteva nesebičnih, požrtvovalnih, svojega bližnjega ljubečih izvršilcev. Uspeh našega narodnega obnovitvenega načrta bo tolik, kolikršna bo ljubezen in nesebičnost posameznega državljanca. Vlada lahko mnogokaj ukrene, lažje in čestokrat boljše kot zasebniki ali zasebne ustanove, toda vse delo države je odvisno od duhovnega razpoloženja državljanov.«

»V tem velikem in težavnem boju za obnovo naše domovine pa sem hvala Bogu prišel do zaključka, da naše ljudstvo čimdalje bolj spoznava, da so duhovne vrednote mnogo več vredne kakor materijalne vrednote. V tem leži vsa tajna našega uspeha ali neuspeha.«

»Nekateri narodi drugod so hoteli z dekreti in zakoni prepovedati človeštvu, kar je njgova prva pravica, da namreč veruje v Boga in živi po zapovedi svoje sreče. Prej ali pozneje so ti narodi spoznali, da se s tem zaman zaganjajo v bitno, osnovno in neumrljivo pravico človeškega rodu, v pravico, ki jo je še vsako stoletje naše zgodovine dokazalo, da je za napredek človeštva nujno potrebna.«

»Jaz nisem niti trenutka pomišljeval, da bomo prišli iz te mračne doline na svetlo. Bil sem prepričan, da bomo zmagali, da bomo uspeli. Zakaj? Zato, ker verujem ne samo v pravičnost naših državnih ustanov, ampak, ker trdno verujem in zaupam v Boga, ki nas bo vodil in nas podpiral. Ker

tudi trdno zaupam v duhovne sile, ki jih je krščanstvo nakopičilo in ki jih stavlja na razpolago za našo obnovo. Zato, ker gori v meni zvesta vera v stalno nadnaravno nadnaravno božjo pomoč!«

Ameriški katoličani, tako se je v zahvalnem govoru izrazil kardinal Hayes iz New Yorka, so svojemu predsedniku za takšen govor hvaležni.

Cerkev in svet

MADJARSKA. Od 7. do 11. oktobra se je vršil v Budinpešti veličasten 24. katoliški shod. Za uvodno slovesnost se je poklonilo Kristusu Kralju 15.000 budinpeštanske šolske mladine. Katoliški akademiki so pozvali ogrsko javnost k sogelovanju v Katoliški akciji. Katoliško društvo je zahtevalo, da morajo imeti katoliki primeren vpliv na radijske programe. (Na Ogrskem je poleg katoličanov tudi veliko protestantov.) Posebno pomembno je bilo zborovanje ljudske stranke. Tega zborovanja se je udeležilo ogromno ljudstva in vsi ogrski škofje. Pri glavnem zborovanju katoliškega shoda je govoril tudi papežev nuncij in ogrski primas Seredi. Katolikom sta priporočila predvsem delovanje v Katoliški akciji. V resolucijah se zahteva več verske delavnosti v krogu župnij, večja podpora redovnih šol, bramba sv. zakona proti povodnji ločitev, laični apostolat, večja izobrazba katoliških časnikaarjev, širjenje katoliškega tiska.

ČESKA. Med papežem nuncijem in češko vlado je nastal spor. Dne 23. oktobra je nuncij nastopil svoj dopust in odšel v Rim, da ustmeno poroča v Vatikanu. Dobro poučeni krogi svarijo katolike pred raznimi poročili, ki ne izvirajo iz Vatikana.

FRANCIJA. V Franciji je poleg državnih (laičnih) šol tudi 11.655 prostih katoliških. Katoliške imajo zlasti v zapadni Franciji več šolarjev nego laične. V Alzaciji Lotringiji (ki je po sveetovni vojni pripadla Franciji) v nadškofiji Strassburg in Metz so pa še vse šole verske. Prostožidarji že dalje časa vidijo srdito borbo proti tem šolam. Pred kratkim je naučno ministrstvo izvršilo napad na te šole: izdalo je dekret, s katerim se ukinja obvezni verouk. Katoliki organizirajo proti temu odloku močno brambo. — Kljub vsemu temu išče Francija pota do konkordata in ni izključeno, da bo prostožidarska vlada marsikaj rada črtala iz svojega proticerkvenega programa, samo da bi se ji to prizadevanje posrečilo. Bahato razpoloženje za ločitev Cerkve od države se je že iz državnih razlogov temeljito zneslo. Celu levičarski krogi so za sporazumno rešitev odnosov med Cerkvijo in državo. Kristus je že prvemu preganjalcu Savlu rekel, da se zaganja proti osti, če napada Cerkev.

ŠPANIJA. Španski proticerkveno usmerjeni revolucionarni ogenj, ki se je izživiljal v požiganje cerkva in samostanov ter izgonu redovnikov, je kar nenadoma ugasnil. Azana, ke je rekel, da je življenje enega revolucionarnega bandita več vredno nego vsi španski samostani in redovniki, je moral iti. Sicer moramo tudi glede nove vlade reči: prostožidarska je šla in prostožidarska je prišla. Vendar nova vlada ne kaže več takih bojevitihi zob. Pravijo pa, da so se ustrašili razpisanihi volitev, ki bodo 19. novembra. Glede teh sicer še ne moremo nič prerokovati, toda čudovito sposobni katoliški poslanec Gil Robles je zapolcel zelo uspešno pripravo zanje. Prvič bodo volile tudi ženske. Med kandidati na volilnih listah je celo nad polovico žensk.

NEMCIJA. V Nemčiji Jud ne more postati državni uradnik. Protijudoska gonja je zavjela take mere, da so se sedaj zelo nekatere protestanske cerkve uradno izjavile, da Jud, čeprav se da krstiti, ne more postati duhovnik. Proti gorostastni pretiranosti se je oglasila protestantska bogoslovna fakulteta v Marburgu (v Nemčiji).

JUŽNA AMERIKA. Na otoku Trinindadu (v mestu Port of Spain) so hoteli uničiti velike množine kakava samo zato, da ne bi padle njegove cene. Nadškof tega kraja je ostro protestiral proti temu. Uspel je, da se je kakao brezplačno razdelil med prebivalstvo, v pokrajinah, kjer so tudi viharji napravili veliko škode.

Ugankarji. V zadnjem koticu ni bila težka uganka. Ker poznajo otroci slovensko abecedo in vedo da ima 25 črk so uganili, da pomenijo tiste številke

Angel varuh.

Pod uganko pa je povsod tiskar napačno natiskal. Tan pravi: »Kdor uganko pravilno reši, tistemu pošlje striček primerno nagrado.« Kar za glavo se je prijel striček, ko je to bral. Kje pa naj dobi toliko nagrad, da bo vse, ki so pravilno rešili, nagradil. Striček je tako mislil, da mora tudi g. Žreb imeti malo dela. In ta pravični gospod je prisodil nagrado trem, ki bodo dobili vsak en nov »Misijonski koledar«. Nagrada je prisojena: 1. Otroci iz otroške bolnice v Ljubljani; 2. Jemec Stanko, Moravče 40; 3. Mihelca Stupica, Podrečje.

Milki Erjavšekovi,

ki je v valovih narasle Bistrice izgubila svoje mlado življenje, je pri pogrebu na grobu stranjska učenka deklamirala pesmico, ki jo prinašamo na 5 strani »Našega lista. Mala Milka se sedaj raduje pri Bogu med angelčki. Tam na jprosi za svoje domače in vse stričkove nečake in nečakinje.

Nagrobni napis.

L t
e i
k o
r o
n r
z v e z ž v e n a d
d m o s i o d a m i
a i
m d
s a
v v
e i

Kaj pravi ta napis? Trije izžrebanci dobe za nagrado »Misijonski koledar«.

Proti prehladu
so najboljše sredstvo —
Zajčeve pletenine!

Zato se oglasite pri

CILKI ZAJC
v Grobljah, Društveni dom

kjer dobite krasne zimske damske in moške puloverje kakor tudi za otroke po najnovjših vzorcih in fasonah, na dalje razne čepice in šerpe, nogavice vseh vrst in druge pletenine najboljše kakovosti po najnižjih cenah!

OTROŠKI KOTIČEK

PISE STRICEK MATICEK

Stričkov razgovor.

In končana je pravda! Striček in g. urednik je rekel: »Ti, stric, saj Ti jaz ne branim počitnic. Le imej jih, kolikor si jih potreben! Le svojo dolžnost poprej izpolni, potem pa pojdi, ali na Stajersko, ali na Kranjsko, ali celo na Triglav, če prideš gori! Samo za svoje otroke redno napiši za vsak koticček!« Striček je rekel: »Prav tako! Si vendar uvidel, da je striček potreben počitnic. Pa tudi Ti se poboljšaj! Striček bo napisal za vsako številko za svoje nečake in nečakinje. Ti pa glej, da s svojimi uredniškimi škarjami ne boš krajsa Injegovega koticčka, in da ne boš z različno »kramo« oglasov silil notri v koticček, kamor spadajo samo otroške reči.« In striček je obljubil in bo držal besedo. Pa sta si segla v roko in se pobotala, ker je sovraštvo nekaj grdega. In če striček uči otroke, da se morajo med seboj radi imeti in ne se prepirati, tudi sam ne sme drugače ravnati.

Sedaj pa poslušajte, kako so se otroci potegovali za svojega strička. Vsi so za to, da je šel striček na počitnice in dajo stričku prav. Pa ker so otroci dobri — tudi g. uredniku odpustijo; nekateri pa celo z njim potegnejo. Kar berite! Francka Mazovec, Domžale piše:

»V zadnjem »Našem listu«, se pritožuješ, da te g. urednik zmerja, da sisi vzela počitnice, ker se mizdi, da bi ti še malo nategnil počitnice, če bi te g. urednik ne oštel. No, upam, da si se odpočil in mi boš na to pismo odgovoril. Oj, kje si bil! Na Sv. Gorah! Moja mama je tam blizu doma in je že tudi bila tam. Prav lepo Te pozdravlja Francka.

Francka Pavlin iz Bukovice pa piše: »Tudi jaz sem imela počitnice in se nisem nič oglasila v koticčku. Seveda tudi tebi privoščim malo oddiha. Gotovo bi g. urednik tudi rad šel na počitnice, pa ni mogel, ker mora celo številko »Našega lista« spopolniti, Ti pa le majhen koticček.« — Ti Francka pa preveč z urednikom potegneš! G. urednik nič ne piše samo uredi, kar mu drugi napišejo, zato se pa imenuje urednik. Ka jpa je lažje napisati ali urediti? Le povej! Pa preštej koliko črk je striček v zadnjem koticčku napisal — potem pa sporoči, kdo se ti bolj smili tvoj striček ali listov urednik, k z ostrimi škarjami pristriže stričkovo delo! — Taki in podobni so odgovori na zadnje stričkovo vprašanje. Ko bi hotel vse napisati, bi bilo za dva koticčka. Pa kakor rečeno: Sprava med obema je tu. Oba se bosta poboljšala, striček in g. urednik in otrokom v »Našem listu« lepe reči pošiljala, samo naročajte ga in berite ga!

Usmiljenje, poplačano na zemlji.

Pred kakimi štiridesetimi leti je bil na Francoskem neki hudodelnih vjet in obsojen v težka dela na ladjah. Bil je mlad, velik in močan mož. Že nekaj let je bil vklenjen, in še mnogo let je imel ostati vklenjen. Ko se mu posreči nekega dne, da uide in pobegne. Na begu pride do revne kočice. Silno lačen hoče tu poprositi kruha; a ko vstopi najde kmeta, ki je jokal, najde ženo in otroke, ki so tudi jokali.

Hudodelnik vpraša:

»Kaj pa vam je?«

»Oh, začne mož, vse orodje in pohištvo nam hočejo pobrati, ker ne moremo plačati najemščine. Le še nekaj goldinarjev mi manjka. O moja uboga žena, omoji ubogi otroci!«

In ko pri tem spet zajoka, začnejo nanovo znjimi jokati žena in otroci. Ubežnik postane resen in zamišljen in kar molči; vidi se mu, da namerava nekaj posebnega. Kaj neki misli? — ali misli na tatvino? — na rop? ali na svojo preveliko lakoto? — Čez nekaj časa spet odpre usta in pravi z ginjenim glasom:

»Mož, bodite potolaženi, vam je lahko pomagati. Znano vam je, da kdor ubežnega kaznjence izroči sodniji, dobi toliko in toliko.«

Kmet ga gleda, ne vedoč, kaj hoče s tem. Zdaj reče ubežnik:

»No, le kar brž prinesite vrv; nate moj vrat, jaz sem tak kaznjence.«

Kmet in njegova žena in njegovi otroci (in stavim, da tudi vi, mali prijateljički) se čudijo in nočejo prav verjeti in reko to in pravijo ono. Ali čez malo časa koraka po poti proti kaznilnici orjaški begun, kakor krotko jagnje, vrv okrog vratu, povezan na rokah, in zraven njega kmetič. Kdor ju vidi, skoro ne more verjeti. Reč seveda napravi veliko šuma ter pride do paznika; ta jo pove nadzorniku in nadzornik jo izporoči ministru — povsod veliko čudenje in strmenje; pri ministru pa še več kot strmenje, kajti vsede se in napiše izporočilo, ki je obenem vladni ukaz: »Tako človekoljublje se mora poplačati; oprostjen je!«

Vi, otroci, bi ga oprostili, ko bi bili ministri, kajne? Toliko premore dobro delo. Na jbi bil hudodelnik še tako lepo prosil, ne bil bi uslišan; naj bi se bil še tako umno izgovarjal, ne bi mu bili verjeli; ka-zen bi mu bila ostala in sedaj po begu še občutno poostrena. Kar pa bi ne zmogla nobena beseda, zmoglo je kuščansko usmiljenje. — Blagor usmiljenim, ker bodo dosegli usmiljenje!

Sveti Duh govori

Rahel odgovor jezo utolaži; trda beseda vnema srd (Preg 15, 1).

Boljše je povabljenemu biti na sočivje, kjer je ljubezen, kakor pa na pitano tele, kjer je sovraštvo (Preg 15, 17).

Togoten človek prepire napravi; potrpežljiv napravljene potolaži (Preg 15, 18).

Boljši je suh grižljaj z veseljem kakor polna hiša gostije s kregom (Preg 17, 1).

Pravični najprej samega sebe toži; potem pride njegov prijatelj in ga bo preiskal (Preg 18, 17).

Blagor mirnim, ker bodo otroci božji imenovani (Mt 5, 9).

Prenašajte drug drugega in si odpuščajte, če ima kdo na kom kaj grajati; kakor je Gospod vam odpustil, tako tudi vi.

Kjer je namreč zavist in prepirljivost, tam je nered in vsako zlo (Jak 3, 16).

Kdor varuje svoja usta in svoj jezik, varuje težav svojo dušo (Preg 21, 23).

Nobena hiša, ki je sama v sebi razprta, ne bo obstala (Mt 12, 25).

Če se pa med seboj grizete in ujedate, glejte, da se med seboj ne pokončate. (Gal 5, 15).

Ali si zavarovan?

Pravilno? - Pri domačem zavodu?

Naša domača slovenska zavarovalnica je VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

Zavaruje: požar, vlom, nezgode, zakonito jamstveno dolžnost, zvonove, steklo, avtomobile, vodi vse vrste življenjskih zavarovanj in posmrtninsko zavarovanje »Karitas«.

Pojasnila in nasvete daje

Ivan Lazar

orožn. komandir v p., DOMŽALE

Lešniki za naše male

Suhljato, kosmato,
bradato, rogato,
a niti kozel niti vrag.
(Senene vile.)

Sredi polja, jase grad;
sama okna, nič ni vrat;
bogatin pridejo,
okna z zlatom zazidajo.
(Kozolec.)

Noge v blatu,
glavo v zlatu.
(Pšenica.)

Povezan mož — krepak junak.
Razvezan mož — slabič za nič.
(Snop.)

Poznam rudarja,
gore ustvarja.
(Krt.)

Poljska ravnina,
sama ščetina.
(Strnišče.)

Stara baba grbasta,
stara baba škrbasta,
kraj vode poseda,
se v zrcalo gleda.
(Vrba.)

Šaroperci,
vodonosci,
nebomerci,
zemljerosci.
(Oblaki.)

VELIKA IZBIRA

kamgarnov, ševjotov, štofov, blaga za ženske obleke in perila, svile in svilenih rut v novih vzorcih, galanterije in drugega

po zmerni ceni pri Jos. Senica, Domžale

podružnica Moste pri Komendi

prav tam ugodno kupite stalno sveže specerijsko blago, steklo in porcelan, železo in železnino vseh vrst, cement in drugo.

Pri nakupu blaga za obleke

se Vam izplača vožnja v Ljubljano,

ako pri tvrdki R. Miklauc nakupite blaga za Vas in za Vašo družino, kjer imate veliko izbiro modnih kamgarnov in sukna za moške, finega svilenega, volnenega in perilnega blaga za ženske obleke in plašče ter blaga za osebno in posteljno perilo po priznanih nizkih cenah.

R. MIKLAUC
»PRI ŠKOFU«
LJUBLJANA
Lingarjeva ulica 3
Pred škofijo

Tvrdba obstoja že preko 60 let.

Hranilnica in posojilnica v Kamniku

reg. zadruga z neom. zavezo — v lastni hiši Šutna 22 (blizu postaje)

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najugodneje.

Vloge, vložene v gotovini po 1. juliju 1932, izplačuje na zahtevo vsak čas in v polnem znesku.